

SIKKERHETS DATABLAD

1. Identifikasjon av kjemikalitet og ansvarlig firma

Revisjonsdato:	19.05.2009
Handelsnavn:	Ravilakk.
Produkttype:	OLJE- OG LAKKPRODUKTER
Anvendelsesområde:	Belegg: Ravilakk er en blank lakk, fremstilt av kinesisk treolje, kunstrav og andre høyverdige råstoffer. Ravilakk har god vannfasthet, slitestyrke og hurtig tørk. Den gir treverket en gylden tone. Ravilakk kan anvendes på alle treunderlag over vannlinjen, innvendig og utvendig. Nytt treverk bør grunnes med Clipper I før behandling med Ravilakk.
PR-nr:	31438
Nødtelefon1:	22 59 13 00 (Giftinformasjonen)
Leverandør/omsetter:	Jotun A/S
Besøksadresse:	Hystadvn. 167
Postadresse:	Postboks 2021
Postnummer	3248
Poststed:	Sandefjord
Land:	Norge
Telefon:	+47 33 45 70 00
Telefax:	+47 33 45 72 42
E-post:	SDSJotun@jotun.no
www:	www.jotun.no
HMS-datablad utarbeidet av:	

2. Viktigste faremomenter

	
Helsefare:	Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet. Ytterligere varselsetninger : Inneholder: 2-butanonoksim, koboltkarboksylat. Kan gi en allergisk reaksjon.
Sikkerhet:	Brannfarlig.
Miljøfare:	Giftig for vannlevende organismer. Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
Annen informasjon:	Produktet er klassifisert i henhold til Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier.

3. Opplysninger om kjemisk sammensetning

Cas-nr	EC-nr	Navn	Kons.(vekt%)	Fareklasse/Anm.
64742-82-1	265-185-4	nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung Inneholder<0,1% Benzen	25 - 50	Xn;N; R10-51/53-65-66-67; Note 4,H,P
107-98-2	203-539-1	1-metoksy-2-propanol	1 - 2.5	R10
96-29-7	202-496-6	2-butanonoksim	0 - 1	Kreft3;Xn,Xi; R21-40-41-43
13586-82-8	237-015-9	koboltkarboksylat	0 - 1	Xi;N; R38-43-51/53

Tegnforklaring: T+=Meget giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, E=Eksplodiv, O=Oksiderende, F+=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig IK=Ikke Klassifiseringspliktig

Ingrediens informasjon	Stoffer er helse- eller miljøfarlige i henhold til Forskrift om klassifisering og merking m.v. av farlige kjemikalier, Vedlegg VI Stofflisten. Se avsnitt 16 for de fullstendige R-setningene det vises til ovenfor Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.
------------------------	--

4. Førstehjelpstiltak

Generelt:	I alle tvilstilfeller og ved vedvarende symptomer skal lege kontaktes. Ikke gi en bevisstløs person noe gjennom munnen. Bevisstløse personer plasseres i stabilt sideleie mens lege kontaktes.
	Flytt til frisk luft. Hold personen varm og i ro. Hvis den tilskadekomne ikke

Innånding:	puster, puster uregelmessig eller det oppstår åndedrettsstans, må det gis kunstig åndedrett eller utdannet personell kan gi oksygen.
Hudkontakt:	Fjern forurensede klær og sko. Vask huden grundig med såpe og vann eller bruk et anerkjent hudrensingsprodukt. Løsemidler eller fortynnere skal ikke brukes.
Øyekontakt:	Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Skyll øynene omgående med rennende vann i minst 15 minutter, mens øyelokkene holdes åpne.
Svelging:	Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten. Hold personen varm og i ro. Ikke fremkall brekninger.

5. Tiltak ved brannslukking

Passende slukningsmiddel:	Anbefales: alkoholbestandig skum, CO2, pulver, vannspray.
Uegnet slukningsmiddel:	Ikke bruk vannstråle.
Brann- og eksplosjonsfarer:	Ved brann oppstår det tykk, svart røyk. Eksponering for spaltningsprodukter kan være helseskadelig.
Personlig verneutstyr ved slukking av brann:	Egnet åndedrettsvern kan være påkrevd.
Annen informasjon:	Lukkede beholdere som eksponeres for flammer, kjøles ned med vann. Avrenning fra brannslukking må ikke komme ut i avløp eller vannveier.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell:	Eliminer alle antenningskilder og sørg for god ventilasjon. Unngå å innånde damp eller tåke. Se vernetiltakene som er oppført i avsnitt 7 og 8.
Egnede metoder for skadebegrensning og opprensning:	Begrens og samle spill med ikke-brennbare absorberende materialer, f.eks. sand, jord, vermikulitt eller kiselgur, og plasser i beholder for deponering i henhold til lokale bestemmelser (se avsnitt 13). Utslipp/søl : Rengjøres fortrinnsvis med vaskemiddel. Unngå bruk av løsemidler.
Annen informasjon:	Obs! Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr og avsnitt 13 for informasjon om avfallshåndtering.

7. Håndtering og oppbevaring

Håndteringsveiledning:	Damp er tyngre enn luft og kan spres på gulvnivå. Damp kan danne eksplosive forbindelser med luft. Unngå at det dannes brannfarlige eller eksplosjonsfarlige konsentrasjoner av damp i luften, og unngå dampkonsentrasjoner som overstiger grenseverdier for yrkeseksponering. Produktet skal videre bare brukes i områder hvor all bruk av åpen flamme og andre antenningskilder unngås. Elektrisk utstyr skal beskyttes i tilstrekkelig grad. For å avlede statisk elektrisitet under overføring, må fatet jordes og kobles til den mottakende beholderen med en jordledning. Operatører skal bruke antistatisk fottøy og tøy, og gulv skal være ledende. Emballasjen skal holdes tett lukket. Må holdes borte fra varme, gnister og ild. Gnistdannende verktøy må ikke brukes. Unngå kontakt med huden og øynene. Unngå innånding av støv, partikler eller sprøytetåke som oppstår ved bruk av dette preparatet. Unngå innånding av pussestøv. Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Tøm aldri ved bruk av trykk. Dette er ikke en trykkbeholder. Skal bare oppbevares i beholdere av samme materiale som den originale. Følg regelverk for helse og sikkerhet på arbeidsplassen. Ved utilstrekkelig ventilasjon og ved arbeid i sprøyteboks skal friskluftmaske benyttes, slik at man har kontroll over partikkel- og løsemiddeldampene.
Lagringsanvisning:	Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser. Følg forholdsreglene på etiketten. Oppbevares på et tørt, kjølig og godt ventilert sted. Må holdes borte fra varme og direkte sollys. Holdes vekk fra antenningskilder. Holdes adskilt fra: oksiderende virkestoffer, kraftige alkali, kraftige syrer. Ingen røyking. Unngå uautorisert tilgang. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Må ikke tømmes i kloakkavløp.

8. Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

Ingrediens navn	Cas-nr	ppm	mg/m ³	Adm.år	Anm.
nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung Inneholder<0,1% Benzen	64742-82-1	50	275	2007	
1-metoksy-2-propanol	107-98-2	50	180	2007	H
Forebyggende tiltak:	Tekniske tiltak: Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Der det er praktisk mulig skal dette oppnås ved bruk av lokal avtrekksventilasjon og generelt godt avzug. Hvis dette ikke er tilstrekkelig til å holde konsentrasjoner av partikler og løsemiddeldamp under administrativ norm, må det brukes egnet åndedrettsvern.				
Åndedrettsvern:	Arbeidere som eksponeres for konsentrasjoner over fastsatt grenseverdi, må bruke egnet, godkjent åndedrettsvern. Ved sprøyting av produktet, bruk kombinert kullfilter og støvfilter.(som filterkombinasjon A2-P2).Bruk trykkluft- eller friskluftmaske i trange rom. Vurder bruk av kullfilter ved påføring med rull eller kost.				

Øyevern:	Bruk øyevernustyr som beskytter mot sprut fra væsker.
Arbeidshansker:	Ved forlenget eller gjentatt håndtering skal det brukes følgende hansketyper: Kan brukes: 4H. Anbefales: nitrilgummi. For riktig valg av hanskemateriale med hensyn på holdbarhet mot kjemikalier, samt gjennomtrengningstid, søk råd hos kjemisk hanskeleverandør. Brukeren må kontrollere at det endelige valget av hansketyper for håndtering av produktet, er den mest passende og tar hensyn til de bestemte bruksforhold som eksisterer, som krevd i påbudet om egenvurdering av risiko.
Verneklær:	Personell skal bruke antistatisk tøy av naturfiber eller varmeresistent syntetisk fiber.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform:	Væske.
Lukt:	Karakteristisk.
Farge:	Klar.
Løselighet:	Uløselig i følgende materialer: kaldt vann og varmt vann.
Tetthet:	0.9 g/cm ³
Ekspløsjonsomr., % - %:	1,5 - 13,7
Flammepunkt:	Closed cup (CC): 35°C (95°F)
Viskositet:	> 7x10 ⁻⁶ m ² /s (ISO 3219, 40 °C)

10. Stabilitet og Reaktivitet

Stabilitet:	Stabilt under anbefalte vilkår for oppbevaring og håndtering (se avsnitt 7).
Reagerer med:	Oppbevares adskilt fra følgende materialer for å unngå kraftige eksotermiske reaksjoner: oksiderende virkestoffer, kraftige alkali, kraftige syrer.
Farlige spaltningsprodukter:	Farlige nedbrytningsprodukter: karbonmonoksid, karbondioksid, røyk, oksider av nitrogen.

11. Opplysninger om helsefare

Generelt:	Det finnes ingen data for selve preparatet. Preparatet er vurdert ved den konvensjonelle metoden i Forskrift om klassifisering og merking m.v. av farlige kjemikalier. Se avsnitt 2 og 15 for detaljer. Eksponering for konsentrasjoner av løsemiddeldamp som overstiger administrativ norm, kan gi helseplager som irriterte slimhinner og luftveier samt skade på nyrer, lever og sentralnervesystem. Løsemidler kan gi noen av de ovennevnte virkninger ved absorpsjon gjennom huden. Symptomer og tegn er hodepine, svimmelhet, tretthet, muskelsvekkelse, døsighet, og i ekstreme tilfeller bevisstløshet.
Hudkontakt:	Gjentatt eller langvarig kontakt med preparatet kan skade hudens naturlige fettlag, som igjen kan føre til ikke-allergisk kontakteksem og absorpsjon via huden.
Øyekontakt:	Sprut av væsken i øynene kan skape irritasjon og midlertidig skade.
Svelging:	Svelging kan medføre kvalme, diaré, oppkast, irritasjon av mage- tarmkanalen og kjemisk lungebetennelse.
Allergi:	Inneholder: 2-butanonoksim, koboltkarboksylat. Kan gi en allergisk reaksjon.

12. Opplysninger om miljøfare

Nedbrytbarhet:	Navn på produkt/bestanddel: nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung Inneholder<0,1% Benzen Biologisk nedbrytbarhet: Ikke lett
Økotoksitet:	Økotoksikologiske data Navn på produkt/bestanddel: solvent nafta (petroleum), lett aromatisk Inneholder<0,1% Benzen Test: - Resultat: Akutt EC50 <10 mg/L Arter: Dafnie Eksponering: 48 timer Test: - Resultat: Akutt IC50 <10 mg/L Arter: Alge Eksponering: 72 timer Test: - Resultat: Akutt LC50 <10 mg/L Arter: Fisk Eksponering: 96 timer
	Det finnes ingen data for selve preparatet. Må ikke tømmes i avløp eller vassdrag.

Annen informasjon:	Stoffblandingen er klassifisert miljøskadelig i henhold til beregningsmetoden i Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier. (2002). Se punkt 2 og 15 for ytterligere informasjon.
--------------------	---

13. Fjerning av rester og avfall

Generelt:	Må ikke tømmes i avløp eller vassdrag. Produktet og/eller emballasjen må avhendes som farlig avfall. Hvis dette produktet blir blandet med annet avfall, kan det hende at denne klassifiseringen ikke lenger gjelder. Du kan få mer informasjon hos dine lokale avfallsmyndigheter.
Avfallsgrupper(EAL-koder):	08 01 11 maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer

14. Opplysninger om transport

Varenavn/Proper Shipping Name:	Maling.
UN-nr:	1263
Farlig gods ADR/RID:	Ja, Klasse: 3, Fareseddel: 3, Farenummer: 30, Forpkn.gr: III
Farlig gods IMDG:	Ja, Klasse: 3, Fareseddel: 3, Forpkn.gr: III, EmS: F-E, S-E, Marine Pollutant: Nei
Farlig gods IATA/ICAO:	Ja, Klasse: 3, Fareseddel: 3, Forpknings gruppe: III
Generell transport info:	Transport innenfor brukerens anlegg: produktet skal alltid transporteres i lukkede beholdere som står oppreist. Det må sikres at personer som transporterer produktet har fått opplæring i hva som skal gjøres ved uhell eller utslipp. ADR / RID Tunnelrestriksjonskode: (E) Spesielle bestemmelser: 640E Transport i hht. ADR/RID, IMDG/IMO og ICAO/IATA og nasjonalt regelverk.

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Handelsnavn:	Ravilakk.
	
Farebestemmende komponenter:	
R-setninger:	R10 Brannfarlig. R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet R67 Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet
S-setninger:	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S23 Unngå innånding av damp / sprøytetåke. S29 Må ikke tømmes i kloakkavløp. S46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten. S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder.
EF-etikett:	Nei
Annen informasjon:	Opplysninger om lover og forskrifter: Produktet er klassifisert og merket for leveranse i samsvar med Forskrift om klassifisering og merking m.v. av farlige kjemikalier som følger: Miljøskadelig Ytterligere varselsetninger: Inneholder: 2-butanonoksim, koboltkarboksylat. Kan gi en allergisk reaksjon.

16. Andre opplysninger

Leverandørens merknader:	CEPE-klassifisering: 1 Informasjonen i dette HMS databladet er påkrevet i henhold til Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier. Utgitt dato: 19.05.2009. Versjon: 1 Merknad til leseren Informasjonen i dette HMS-databladet er basert på vår kunnskap per i dag samt gjeldende nasjonalt regelverk. Produktet skal ikke brukes for andre formål enn dem som er angitt i avsnitt 1 uten at det innhentes skriftlige instruksjoner for håndtering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle
--------------------------	---

	kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser. Informasjonen i dette HMS-databladet er ment som en beskrivelse av sikkerhetskravene for produktet: Informasjonen skal ikke betraktes som en garanti for produktets egenskaper.
Risiko-setninger(fra pkt. 2):	R10 Brannfarlig. R21 Farlig ved hudkontakt. R38 Irriterer huden. R40 Mulig fare for kreft R41 Fare for alvorlig øyeskade. R43 Kan gi allergi ved hudkontakt. R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging. R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud R67 Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet
YL-gruppe:	3
YL-tall:	800-1600 m3/L